

A Somogyi-könyvtár polcairól

„Az agyontaposott csirke és a hütlen liba”

Egy év alatt ötezer piaci vitát rendeztek el a helyszínen az 1933-ban életre hívott szegedi piacbíróság tisztviselői. Hajnaltól piaczárásig járták a területet, s ahol komolyabb nézeteltérés támadt vevő és eladó között, bölcsességüket latba vetve, békés útra terelték az ügyet. Olykor még rekonstruálták is a „drámai” eseményeket...

„Statáriális tárgyalások a szegedi piacon – Egy év alatt ötezer piaci aktát intéztek el a piacbírák minden bürokratikus formáság nélkül” – olvasható a Délmagyarország 1934. szeptember 26-i számában. „Az agyontaposott csirke és a hütlen liba” című riport a legtapasztaltabb piacbíró egy munkanapjának érdekes eseményeiből szemezget.

A piacbíróság létrehozásáról 1933. szeptember 7-én írt a lap: „Erre az intézkedésre igen nagy szükség van: alig mulik el hetivásár, hogy a piacon komoly konfliktusok ne támadnának vevő és eladó között.” Az újonnan létrehozott intézmény olyan remekül bevált, hogy a kezdetben mindössze egy fővel működő rendszert létszámát rövidesen háromra növelték.

Az intézmény működésének első évfordulója alkalmából tollat ragadó riporter a legrégebben kinevezett piacbíró, Temesváry László mellé szegődött, akinek „a Mars-tér, a Tisza Lajos-körút és a Rudolf-téri piacok tartoznak biráskodási kerületébe. (...) Szerencsés napot választottunk ki, harminckét ügye akadt, valamennyit aktázás nélkül, a piacon elrendezte. Ha nincs piacbíró, ez az ügy a községi, vagy a kihágási bíróságokat foglalkoztatta volna.”

A hajnali négykor induló portyázás első témája szó szerint a lábuk előtt hevert. A Tisza Lajos körúton csirkéket árult egy domaszéki asszony, az aprójószágokat a földre fektette. Arra sétált Fábíán Sándor dorozsmai gazda, s vigyázatlanul rátaposott az egyik baromfira. „A feje került éppen a sarka alá és szegény jószág tüstént kiszenvedett.” Az asszony egy pengőt kért a csirkéért, a gazda viszont az árat erősen sokallta. A piacbíró igazságot tett: „Nyolcvan fillért fizetett a

dorozsmai ember és megkapta a kimult csirkét. Mindketten meg voltak elégedve. – Azt se bánám, ha mind a tíz pár csirkét agyontaposná valaki, – mondta az asszony és kiljebb rakta a csirkéket.”

A másik történet főszereplője is szárnyas, ő viszont (amint majd látjuk) „megúszta az esetet”. A Rudolf (ma: Roosevelt) téren hízott fehér libákat árult egy kofa, közel a rakparthoz. Egyszer csak egy motorkerékpár futott be a piacra, egy vasutas hozta az oldalkocsiban a feleségét. Ekkor az egyik liba megijedt, kirepült a térről, a rakpart lépcsőiről egy veszteglő uszályra libbent, „...és onnan merész íveléssel bele a folyó közepére. A partról integetett a kofa a hűtlen libája után, de az még csak vissza sem tekintett, hanem nyugodtan uszott lefelé, a szerbek irányába. Nem is találták meg később sem, eltűnt a Tiszán, bizonyára átlubickolt a határon.”

A kofa a motorost hibáztatta, mondván, a jármű berregése ijesztette el a libát. A vasutas azzal védekezett, hogy a motor már leállt, mikor a szárnyas megszökött (ezt a szemtanúk is megerősítették). A hajcihő már-már tettelegességig fajult a libaárus és a szóváltásba bekapcsolódó vasutasfeleség között, de szerencsére közbelépett a piacbíró, s az ügy tisztázása végett „végigjátszatta az esetet”. A motoros vasparipájával újra behajtott a piacra, ám „egyetlen liba sem rettent meg, nyugodtak maradtak és bizonyosságot szolgáltatottak arra, hogy a hűtlen társuk sem a motorkerékpártól repült be a Tiszára.” A kofaasszony nem kapott semmit, „később mégis megnyugodott, mert a vasutas két libát vett tőle.”

A riport így zárul: „Egy esztendővel ezelőtt csak kísérletképpen szervezték meg a piacbíráskodást Szegeden. Egy esztendő alatt a három piacbíró vagy ötezernyi vitás ügyet intézett el a piacon statáriális módon.”

Nyilas Péter

**Paprikaárus a Széchenyi téren
(A Somogyi-könyvtár Helyismereti gyűjteményéből)**